

3.6. Klageadgang

3.6.1. Disciplinarnævn

Efter militær retsplejelov § 43, stk. 1 og 2, kan den, der er pålagt et disciplinarmiddel af rettergangschefen, forlange sagen forelagt et disciplinarnævn til afgørelse. Nævnets afgørelse kan indbringes for et ankenævn, hvis afgørelse er endelig. Ankenævnets afgørelse kan ikke indbringes for forsvarsministeren, og det antages, at afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene på grund af endelighedsbestemmelsen i § 43, stk. 2, 2. punktum, i militær retsplejelov.

For en nærmere gennemgang af de gældende regler henvises til betænkningen side 196 - 198.

Efter lovforslaget til § 15, stk. 1, vil adgangen til at indbringe en disciplinarafgørelse for et disciplinarnævn blive opretholdt. Den gældende adgang til at indbringe disciplinarnævnets afgørelse for ankenævnet er derimod ikke medtaget. Dette skal blandt andet ses på baggrund af, at udvalget om den militære straffe- og retsplejeordning foreslår, at bestemmelsen i militær retsplejelov § 43, stk. 2, 2. punktum, om at den endelige administrative afgørelse i disciplinarsager ikke kan indbringes for domstolene, ophæves. Disciplinarnævnets afgørelse kan således indbringes for domstolene, jf. den almindelige bestemmelse i grundlovens § 63. Forslaget om nævnsbehandling er desuden udtryk for en forenkling af den administrative klagebehandling.

Disciplinarnævnet vil efter forslaget kunne stadfæste, formilde eller ophæve disciplinarmidlet, ligesom nævnet fuldt ud vil kunne prøve, om sagsbehandlingsreglerne er overholdt. Derimod vil nævnet ikke kunne skærpe afgørelsen. Baggrunden for denne fravigelse fra gældende ret er, at en adgang til at skærpe et pålagt disciplinarmiddel vil kunne medvirke til, at den, der er pålagt disciplinarmidlet, vil kunne være tilbageholdende med at indbringe sagen for nævnet, jf. også bemærkningerne til forslaget § 14.

Efter den foreslåede bestemmelse skal den, der er pålagt et disciplinarmiddel, ikke selv indbringe disciplinarchefens afgørelse for nævnet, men blot meddele disciplinarchefen, at han ønsker sagen behandlet af nævnet. Disciplinarchefen skal herefter foranledige, at sagen sendes til nævnet. Dette svarer til den gældende bestemmelse i militær retsplejelov § 43, stk. 1. Efter forslaget til § 15, stk. 1, er det alene den, der er pålagt disciplinarmidlet, der kan forlange afgørelsen indbragt for disciplinarnævnet. Den, der oprindeligt har truffet afgørelse i sagen (en underordnet chef med disciplinære beføjelser), er hverken klageberettiget eller berettiget til at indbringe en afgørelse for retten.

Efter de gældende regler består et disciplinarnævn af en auditor, der er formand for nævnet, samt to andre medlemmer, hvoraf den ene så vidt muligt skal være en talsmand og af samme grad som den, der er blevet pålagt disciplinarmidlet, mens den anden skal være dennes foranstående, jf. militær retsplejelov § 43, stk. 3. Ankenævnet for disciplinarsager består af generalauditoren og en advokat, der udpeges af Advokatrådet, samt en landsdommer som formand, jf. stk. 4.

Det foreslås, jf. forslaget til § 17, stk. 1, at disciplinarnævnet fortsat består af tre medlemmer. Formanden bør – også ud fra retssikkerhedsmæssige synspunkter – være en dommer. Det foreslås endvidere, at de to øvrige medlemmer af nævnet er henholdsvis en repræsentant for forsvaret – udpeget efter indstilling af forsvarschefen – og en repræsentant udpeget af den pågældendes forhandlingsberettigede organisation/værnepligtsrådet. Efter forslaget udpeger hver personelgruppe en repræsentant, der deltager i behandlingen af sager, som vedrører militært personel, der hører under den pågældende personelorganisation. Disse medlemmer deltager også i sagen, selvom den, som sagen vedrører, ikke er medlem af den pågældende organisation. Hvis flere personer er indblandet i samme forhold, behandles disciplinarsagerne og klager herover til nævnet hver for sig.

Formålet med repræsentanternes deltagelse er at bringe disciplinarnævnet den fornødne indsigt i disse sager.

Forslaget indebærer, at der skal udpeges pt. fire medlemmer for personellet, som hver for sig deltager i behandlingen af de sager, som vedrører den personelgruppe, det pågældende medlem repræsenterer.

Det foreslås endvidere, at medlemmerne af nævnet beskikkes for fire år med mulighed for genbeskikkelse. Dette gælder efter forslaget dog ikke for det værnepligtige medlem.

Som følge af de ændrede værnepligtsforhold efter aftalen om forsvarets ordning 2005 - 2009 overvejes det i øjeblikket nærmere, hvorledes den fremtidige talsmandsordning for de værnepligtige skal udformes. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt i selve lovbestemmelsen at fastlægge en beskikkelsesperiode for dette medlem, som foreslået af Udvalget om den militære straffe- og retsplejeordning.

Det foreslås derfor, at repræsentanten for de værnepligtige i disciplinarnævnet vil skulle udpeges efter indstilling fra de værnepligtiges talsmandsorgan, i øjeblikket værnepligtsrådet, og beskikkes af forsvarsministeren for en forud fastsat periode, jf. nærmere forslaget til § 17, stk. 3.